

Oslo, 14. oktober 2019

Innspill til Opptappingsplan for barn og unges psykiske helse

Sex og samfunn takker for muligheten til å komme med skriftlig innspill til Prop. 121 S (2018 – 2019) Opptappingsplan for barn og unges psykiske helse (2019-2024).

Sex og samfunn vil fremheve viktigheten av helsefremmende tiltak og tidlig innsats, og trakk i vårt skriftlige innspill frem barnehage og skole som to viktige arenaer for tidlig innsats.

Vi mener at tidlig innsats også må skje på andre arenaer, og i dag ønsker vi å trekke frem nok et viktig helsefremmende tiltak når det gjelder barn og unges psykiske helse: helsestasjon for ungdom.

Alle kommuner skal ha tilbud om helsestasjon for ungdom og tilbudet skal gjelde unge under 20 år. En kartlegging utført av Statistisk sentralbyrå¹ viser at 85 av landets kommuner ikke har tilbud om helsestasjon for ungdom, og det må vi gjøre noe med.

Helsestasjon for ungdom er et viktig lavterskeltilbud, og skal være både nært og tilgjengelig for målgruppen. Dessverre, som også uttalt i opptappingsplanen, er ikke dette tilfellet. Målgruppen selv sier nemlig at tjenestene bør være mer tilgjengelig, både når det gjelder geografi og når det gjelder åpningstider. Vi vet, fra egne samtaler med barn og unge, at det finnes lite informasjon om helsestasjon for ungdom og hva som tilbys der.

Oppsummert så langt: Kommuner må få tilbud om helsestasjon for ungdom. Og målgruppen må få informasjon om at dette tilbudet finnes.

Når dette så er på plass må vi være sikre på at helsestasjonene kan tilby den hjelpen barn og unge trenger.

Nasjonale retningslinjer² sier at ansatte ved helsestasjonene skal bidra til å oppdage psykiske plager og lidelser hos ungdom og de skal kunne tilby unge oppfølgende samtaler. Det står også: «HFU bør være spesielt oppmerksomme på ungdom som har indikasjoner på utfordringer relatert til psykisk helse, seksuell helse, rus og voldsproblematikk.» Sex og samfunn har i mange år jobbet for å øke kompetansen

¹ Statistisk sentralbyrå (2019): [4 av 5 kommuner har tilbud om helsestasjon for ungdom.](#)

² Helsedirektoratet (2016): [Nasjonal faglig retningslinjer for det forebyggende og helsefremmende arbeidet i helsestasjons- og skolehelsetjenesten.](#)

hos ansatte ved helsestasjon for ungdom, blant annet gjennom egne opplæringstilbud, men vi vet at mye gjenstår. Vi håper helsestasjon for ungdom snart vil få samme løft som skolehelsetjenesten har fått de siste årene.

Vi er glade for at opptrappingsplanen ønsker å styrke psykologkompetansen i kommunene, og mener i tillegg at sexologikompetansen også må styrkes. Sexologikompetansen vil også være en viktig del av et tverrfaglig team i kommunene, som bør inngå i samarbeid med barnehager, skoler og helsetjenestene.

Vi må ha et sammenhengende tjenestetilbud, og støtter konseptet «én dør inn til hjelpeapparatet». Vi vil også påpeke at det må finnes et hjelpeapparat for unge helt opp til de fyller 25 år. Helsestasjoner for ungdom gjelder for unge opp til 20, og det utvikles samtidig en plattform for digital informasjon og tjenester, Digi-ung, for barn og unge opp til 20 år. Vi må sørge for at vi også tar vare på de unge mellom 20-25 år.

Til slutt vil vi kommentere på likeverdige tjenester (som vi også vet at FRI vil gå mer spesifikt inn på). Likeverdige tjenester handler om:

- likt tilbud uansett hvor i landet du bor, og
- tilbudet skal være tilgjengelig uansett hvem du er

Men, vi må ikke glemme at vi alle er forskjellige, uansett hvilken eller hvilke bokser andre plasserer oss i, og det gjelder også alle barn og unge.

Vi må klare å se barn og unge som individer, og vi må sørge for å ta godt vare på alle.

Med vennlig hilsen

Maria Røsok
Daglig leder

Tore Holte Follestad
Assisterende daglig leder